

Jornada internacional «Formes modernes de l'èpica (del segle XVI al segle XX)», Aula Carles Riba, Barcelona. – El dia 18 de maig de 2007, a la Sala de Graus de la Facultat de Filologia de la Universitat de Barcelona, es va celebrar la Jornada «Formes modernes de l'èpica (del segle XVI al segle XX)», organitzada per l'Aula Carles Riba, Grup de Recerca Consolidat de la Generalitat de Catalunya.

L'objectiu de la jornada era estudiar l'evolució dins la cultura catalana moderna i contemporània d'un dels gèneres més representatius de l'antiguitat clàssica. En l'extens període comprès entre finals del segle XVI i començaments del segle XX, l'èpica no va deixar de ser conreada pels poetes catalans, encara que fos en altres llengües; i, a més, la seva influència es va estendre fins a modalitats literàries diferents, com ara la tragèdia, i a altres arts, com ara l'òpera. Tant el seu conreu literari com les seves irradiacions al teatre i la música foren l'objecte de les sis ponències de la jornada.

Amb aquesta jornada, l'Aula Carles Riba ha encetat una nova línia d'investigació dedicada a l'estudi de la pervivència i transformació dels gèneres antics en els temps moderns. Una línia que, alhora, prolonga la central del grup, sobre l'estudi de la presència i el paper dels clàssics i l'humanisme en la nostra història cultural.

En la primera intervenció, «El *Lepant* de Joan Pujol: aspectes», Eulàlia Miralles va situar aquesta peça en la producció poètica del mataroní i en el context peninsular, i va deturar-se a analitzar els prolegòmens i la clausura d'aquest poema èpic, vehiculats a través de les Muses, així com la «Descripció de la Casa de la Fama» del primer cant.

Mireia Campabadal va parlar «D'èpica catalana setcentista» tot resseguint, en primer lloc, les referències al gènere incloses dins els discursos dels membres de la Reial Acadèmia de Bo-

nes Lletres de Barcelona, i, tot seguit, esbossant un panorama de la producció èpica escrita en llengües diverses per autors catalans del segle XVIII. Va centrar la seva atenció sobretot en la *Gatomaquia valenciana* de Bartomeu Tormo i *La persecució dels porcs* de Ramon Muns i Serinyà.

La ponència de Rosa Cabré va versar sobre «*Cap de ferro* de Francesc Pelagi Briz. Entre l'ideal romàntic i la invenció de la veritat històrica». Després de tractar la pervivència del gènere èpic des de Milton i Tasso fins al Romanticisme, es va detenir en els autors catalans de tema èpic al segle XIX, com Damas Calvet i Francesc Pelagi Briz. Va contextualitzar l'obra *Cap de ferro* dins les tendències de l'època i en va comentar l'estructuració, els personatges i uns quants episodis.

A la tarda, Eusebi Ayensa es va ocupar d'«El tema almogàver en la literatura grega i catalana dels segles XIX i XX. Bases per a una nova èpica». Va explicar, inicialment, com la literatura grega cap al 1830, any de la independència, va girar els ulls cap a l'antiguitat clàssica i l'època bizantina, i cap al tema de la lluita per la causa nacional. I a continuació, bo i centrant-se en la literatura catalana, va comentar diversos assaigs de poemes èpics sobre tema almogàver (Rubió i Ors, Víctor Balaguer, Ramon Picó, etc.), a més de referir-se als treballs de Rubió i Lluch sobre l'Orient Català.

Carles Garriga, en la intervenció «Herois èpics en el drama: Àngel Guimerà», va parlar dels *Indíbil* i *Mandoni* de Guimerà: el poema, de 1875, i la tragèdia, estrenada el 1917. Després d'establir els lligams entre ambdues peces, es va deturar sobretot en aquesta última. Garriga va repassar la posada en escena, les crítiques aparegudes a la premsa, i va analitzar l'argument de l'obra de teatre i l'estil del dramaturg.

Va tancar la Jornada Xosé Aviñoa amb la ponència «El sentit èpic de la música: de Wagner a Felip Pedrell i Enric Morera». El musicòleg va començar felicitant-se de participar en jornades com la de l'Aula, en què estudiosos de diverses àrees temàtiques posen en comú els seus treballs. Va passar, a continuació, a explicar com als anys vint i trenta el món de la música s'aproxima al món èpic, i es va centrar en Wagner i en la seva recepció per seguir, després, amb l'estudi de *Els Pirineus* de Pedrell i *La Fada de Morera*.

Tant al final de la sessió del matí com de la tarda es va generar un viu debat entre els assistents amb relació a alguns punts de les diferents intervencions. La mitjana d'assistència a les sessions va ser d'una trentena de persones.

Jordi MALÉ
Universitat de Lleida

Eulàlia MIRALLES
Universitat de Girona